

Nader Onderzoek huismus & vleermuizen

Wet Natuurbescherming

Zorglocatie Swingmastate

COLOFON

BUREAU FAUNAX

Badweg 40 B
8401 BL Gorredijk

0513-435024

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Nader Onderzoek huismus & vleermuizen Wet Natuurbescherming Zorglocatie Swingmastate te Leeuwarden

Gorredijk, november 2019

In opdracht van:
Rho adviseurs

Uitvoering:
Bureau FaunaX

Veldwerk en rapportage:
Dhr. J. Breidenbach, Dhr. J. Groen, Dhr. R. Fokker & Dhr. B. de Leeuw

Autorisatie:
Dhr. E. P. de Boer

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied

**© Bureau FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX (2019). Nader Onderzoek huismus & vleermuizen Wet Natuurbescherming Zorglocatie Swingmastate te Leeuwarden. Rapport 19057A. Bureau FaunaX, Gorredijk.**

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX, verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	5
1.1	Aanleiding	5
2	RESULTATEN NADER ONDERZOEK	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Methodieken & Werkwijze	6
2.2.1	Huismus.....	6
2.2.2	Vleermuizen	6
2.3	Resultaten.....	7
2.3.1	Huismus.....	7
2.3.2	Vleermuizen	7
3	CONCLUSIES NADER ONDERZOEK.....	9
3.1	Huismus	9
3.2	Vleermuizen	9
4	SAMENVATTING VERVOLGSTAPPEN	10
5	LITERATUUR EN BRONNEN.....	11
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Wnb Soortbescherming.....	- 1 -
	Vogels en verstoring	- 1 -
	Vrijgestelde soorten provincie Fryslân.....	- 1 -
	Voorwaarden vrijstellingen	- 2 -
	Zorgplicht art 1.11 Wnb.....	- 3 -
	Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -
	Natura 2000-gebieden	- 3 -
	Wnb Houtopstanden	- 3 -
	NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur	- 4 -

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens een oude zorglocatie aan de Swingmastate te Leeuwarden te slopen om ruimte te creëren voor een woningbouwproject. Op 5 april 2019 is hiervoor een ecologische quickscan uitgevoerd (Bureau FaunaX, 2019). In tabel 1.1 wordt een overzicht gegeven van de resultaten uit deze quickscan.

Tabel 1.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedseizoen. Anders→ Broedvogelcheck
Vogels	Huismus	Mogelijk	X				Nader Onderzoek
Zoogdieren	Vleermuizen	Mogelijk		X			Nader Onderzoek
Zoogdieren	Steenmarter	Mogelijk				X	Naleven van de zorgplicht → extra aandacht tijdens nader onderzoek vleermuizen
Divers	Divers	Ja				X	Zorgplicht

In onderhavige rapportage worden de resultaten van het Nader Onderzoek gebundeld en samengevat.

2 RESULTATEN NADER ONDERZOEK

2.1 Inleiding

In deze rapportage vindt men de resultaten van twee bezoeken voor huismus, zes bezoeken in de kraamperiode en zes bezoeken in de paarperiode voor vleermuizen. Tijdens dit nader onderzoek werd tevens aandacht besteed aan mogelijke aanwezigheid steenmarter. Hoewel deze soort vrijgesteld is voor ruimtelijke ingrepen, is de zorgplicht bij aanwezigheid wel van toepassing.

Bij de planning van het veldwerk is rekening gehouden met de optimale periode waarin verschillende soortgroepen geïnventariseerd kunnen worden. Deze optimale periode hangt bijvoorbeeld samen met vliegtijd, broedtijd en balts. Voor het in kaart brengen van verblijfplaatsen van huismus is het kennisdocument ervoor gevolgd (BIJ12, 2017). Voor de vleermuizen is een protocol opgesteld waarin is vastgelegd welke onderzoeksinspanning benodigd is (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2017).

Bureau FaunaX is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en werkt zoveel mogelijk conform deze protocollen om de kwaliteit van het uitgevoerde onderzoek te waarborgen.

2.2 Methodieken & Werkwijze

2.2.1 Huismus

Het onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de huismus is uitgevoerd conform de onderzoeksmethoden van het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Dit onderzoek heeft bestaan uit twee onderzoeksronde in de periode tussen 1 april en 15 mei, met een tussenliggende periode van minimaal tien dagen. De veldbezoeken zijn afgelegd onder goede weersomstandigheden, niet bij regen, harde wind en/of kou. Tijdens de bezoeken is gelet op gedrag dat duidt op een broedgeval, zoals mussen die onder dakpannen verdwijnen om hun jongen te voeren, en/of territoriaal gedrag (roepende mannetjes). Voor de determinatie en het juist kunnen benoemen van gedragingen is gebruik gemaakt van een verrekijker. In tabel 2.1 wordt een overzicht gegeven van de afgelegde veldbezoeken in het kader van het huismusonderzoek.

Tabel 2.1: een overzicht van de afgelegde veldbezoeken in het kader van het huismusonderzoek

Deelgebied	Datum
Swingmastate, Leeuwarden	5-apr-2019
Swingmastate, Leeuwarden	14-april-2019

2.2.2 Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen heeft bestaan uit een onderzoek naar de aanwezigheid van kraam- en paarverblijfplaatsen en is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2017). In totaal heeft dit onderzoek bestaan uit zes onderzoeksronde tijdens de kraamperiode (15 mei-15 juli, met een minimale periode van 10 dagen tussen beide bezoeken) en zes onderzoeksronde in de paarperiode (15 augustus-1 oktober, minimaal 10 dagen tussen beide bezoeken). Hierbij is naast de aanwezigheid van vleermuizen ook gelet op de aanwezigheid van (een verblijfplaats) van steenmarter.

Afhankelijk van de soort verblijven vleermuizen in bomen (zoals rosse vleermuis, watervleermuis, bosvleermuis en franjestaart), in gebouwen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis) of zowel in bomen en gebouwen (ruige dwergvleermuis, grootoorvleermuis en baardvleermuis). De meeste soorten maken gebruik van een netwerk van verblijfplaatsen.

Het onderzoek heeft zich specifiek gericht op die soorten waarvan mag worden aangenomen dat ze in gebouwen (kunnen) verblijven. Alle ronden zijn onder gunstige weersomstandigheden uitgevoerd. Voor de determinatie van vleermuizen is gebruik gemaakt van een batdetector van het type D240X Petterson met opnameapparatuur met zowel heterodyne als vertraagde opnamemogelijkheden. Daarnaast is gebruik gemaakt van de Anabat Walkabout. De sonargeluiden zijn geanalyseerd met gespecialiseerde software (programma 'Batsound'). Daarnaast is er gebruik gemaakt van een verrekijker en een lichtsterke zaklamp. In tabel 2.2 wordt een overzicht gegeven van de afgelegde veldbezoeken in het kader van het vleermuizenonderzoek.

Tabel 2.2: een overzicht van de afgelegde veldbezoeken in het kader van het vleermuizenonderzoek

Deelgebied	Datum	Periode	Begin-eind	Zonder op/onder
Swingmastate-2, Leeuwarden	20-mei-2019	Kraam	21:30-23:30	21:34 onder
Swingmastate-3, Leeuwarden	21-mei-2019	Kraam	21:30-23:30	21:35 onder
Swingmastate-1, Leeuwarden	24-mei-2019	Kraam	21:43-23:43	21:43 onder
Swingmastate-2, Leeuwarden	5-juni-2019	Kraam	3:10-5:15	5:11 op
Swingmastate-3, Leeuwarden	7-juni-2019	Kraam	3:10-5:10	5:10 op
Swingmastate-1, Leeuwarden	9-juli-2019	Kraam	3:21-5:21	5:21 op
Swingmastate-3, Leeuwarden	20-aug-2019	Paar	20:50-22:50	20:54 onder
Swingmastate-2, Leeuwarden	21-aug-2019	Paar	20:50-22:50	20:52 onder
Swingmastate-1, Leeuwarden	30-aug-2019	Paar	23:00-1:00	20:33 onder
Swingmastate-3, Leeuwarden	10-sep-2019	Paar	5:00-7:00	6:59 op
Swingmastate-1, Leeuwarden	11-sep-2019	Paar	5:00-7:00	7:02 op
Swingmastate-1, Leeuwarden	30-sep-2019	Paar	22:30-0:30	19:20 onder

2.3 Resultaten

2.3.1 Huismus

Huismussen zijn tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van huismussen in het plangebied niet waargenomen, wel rondom de aanliggende woningen. Het voorkomen van verblijfplaatsen van huismus binnen het plangebied kon worden uitgesloten.

2.3.2 Vleermuizen

Bij het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen zijn **twee (paar)verblijfplaatsen** aangetroffen van vleermuizen in het plangebied: één paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis.

In de kraamperiode is activiteit waargenomen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en meervleermuis. Er is geen verblijfplaats-indicerend gedrag waargenomen.

In de paarperiode is activiteit waargenomen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. Er is één paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis aangetroffen en één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis. De locaties waar deze paarverblijfplaatsen zich bevinden is weergegeven in figuur 2.1.

Tijdens de twaalf bezoeken voor vleermuizen is geen steenmarter, of sporen welke kunnen wijzen op de aanwezigheid van steenmarter, aangetroffen.

Figuur 2.1: een overzicht van de aangetroffen (paar)verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied. Rode ster: Ruige dwergvleermuis (+inzet). Blauwe ster: Gewone dwergvleermuis.

3 CONCLUSIES NADER ONDERZOEK

3.1 Huismus

Bij het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van huismus zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen.

3.2 Vleermuizen

Bij het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen zijn in totaal **twee paarverblijfplaatsen** aangetroffen binnen het plangebied. Alle Nederlandse vleermuissoorten en hun verblijfplaatsen genieten wettelijke bescherming onder de Wnb (Habitatrichtlijn). Conform de verbodsbepalingen onder Artikel 3.5 van de Wnb is het verboden in het wild levende dieren van de soorten die (onder meer) vallen onder de Habitatrichtlijn te doden en verstoren, dan wel hun voorplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen dan wel te vernielen. Met het oog op de overtreding van deze verbodsbepalingen moet met het oog op de uitvoer van het planvoornemen een ontheffing worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, de provincie Fryslân. De ontheffing wordt aangevraagd op basis van een activiteitenplan. Met het oog op het verstoren dan wel aantasten van verblijfplaatsen van vleermuizen dienen er mitigerende en compenserende maatregelen te worden genomen. Deze dienen uitgewerkt te worden in een activiteitenplan, op grond waarvan de ontheffing wordt aangevraagd. Één van de onderdelen hiervan is de compensatie van verblijfplaatsen. Voor vleermuizen moet het aantal verblijfplaatsen dat verloren gaat ten gevolge van het planvoornemen, met minimaal een factor vier gecompenseerd worden. Ervan uitgaand dat in het plangebied de geconstateerde verblijfplaatsen niet behouden kunnen worden, dienen dus **minimaal acht vervangende (paar)verblijfplaatsen** gerealiseerd te worden.

- Er gaan bij de werkzaamheden twee verblijfplaatsen van vleermuizen verloren: **één paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis**.
- Met het oog hierop moet bij het bevoegd gezag, de provincie Fryslân, een ontheffing worden aangevraagd.

Ten tijde van het nader onderzoek is een waarneming gedaan van scholeksters op het dak. Deze soort kan op een plat dak tot broeden komen en alle (inheemse) broedvogels in Nederland zijn onder de WnB beschermd tijdens hun broedtijd; hun nesten en legsels mogen niet worden verstoord of vernield. Met de meeste broedvogels kan relatief eenvoudig rekening worden gehouden door de voorgenomen sloopwerkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen. Hiervoor wordt over het algemeen de periode tussen 15 maart en 15 juli aangehouden, maar dit kan (afhankelijk van de weersomstandigheden) eerder beginnen en/of later eindigen. Van belang is of er binnen het plangebied en/of de invloedssfeer van de werkzaamheden broedgevallen aanwezig zijn. Door te werken buiten het broedseizoen worden negatieve effecten op broedvogels voorkomen en zijn er geen belemmeringen vanuit de Wnb aan de orde.

In het plangebied zijn tevens een aantal egels aangetroffen welke gebruik maken van het plangebied als vaste rust en verblijfplaats. Deze soort is niet beschermd, maar er geldt wel een zorgplicht. Het advies luidt bij het opruimen van bladafval en het verwijderen van de heggen rustig te werk te gaan zodat de egels de kans hebben te ontsnappen.

- Binnen het plangebied en/of de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen algemene, niet jaarrond beschermde vogels tot broeden komen zoals de scholekster.
- Bij de werkzaamheden dient de zorgplicht in acht te worden genomen, voor bijvoorbeeld de egel.

4 SAMENVATTING VERVOLGSTAPPEN

Om de werkzaamheden binnen de kaders van Wet natuurbescherming uit te voeren, bevelen wij de volgende vervolgstappen aan.

- Ontheffing aanvragen m.b.t. aangetroffen paarverblijfplaatsen van vleermuizen bij de provincie Fryslân (dit duurt maximaal 13 weken met een mogelijke uitlooptijd van 7 weken).
- Voor de ontheffingsaanvraag dient in elk geval een activiteitenplan te worden opgesteld waarin mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgewerkt (vleermuizen). Op basis van dit plan wordt de ontheffing aangevraagd.

Overige vervolgstappen

- Werken buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart-15 juli) heeft de voorkeur. Anders broedvogelcheck(s).
- Houd rekening met de zorgplicht (zie Quicksan en hoofdstuk 3.3).

5 LITERATUUR EN BRONNEN

Literatuur

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2017. Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl.

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Natuur van Nederland 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Bureau FaunaX (2019). Natuurtoets Rho adviseurs/ Zorglocatie Swingmastate te Leeuwarden. Rapport 19057. Bureau FaunaX, Gorredijk.

Bronnen internet

Kaarten provinciale natuurbeheerplannen Bij12
<https://flamingo.bij12.nl/pnl-viewer/app/PNLNatuurbeheerplan>

Kennisdocument Huismus Bij12
<https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.o.pdf>

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

Planologische Ecologische Hoofdstructuur kaart provincie Fryslân
<http://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=eb4e12aa6eea4591af7cof48ef6def54&extent=120990.533762,221778,617075,28992>

Ravon
<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon
<https://www.sovon.nl/nl>

Synbiosys Alterra kaartenmachine Natura 2000-gebieden
<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

Verspreidingsatlas planten FLORON
<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Zoogdiervereniging
www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecooloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Fryslân

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6515.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Fryslân.

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Steenmarter	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Molmuis	
Ondergrondse woelmuis	
Rosse woelmuis	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen, niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De voor gemeenten belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Friese gemeenten gedaan.

De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving.

Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.